

مرند اۆيکو

Mərənd öykü

كۆله

يازار: رقيه كبرى

Web adress:www.marand-oyku.arzublog.com

Face book:www.facebook.com/marandoyku

Email:rezaaydin491@yahoo.com

رقىه كىبرى

كۈلە

ساعاتىن زىنگى دورمادان چالير. دىت... دىت - دىت... دىت - دىت... دىت - دىت...

ياشام يولداشيم ياتاقدان سىس وئيرى: «او گلىن ماشىنىنى سىقنالىنى خفەلە»

اليمى اوزالديرام ساعاتىن زىنگىنى سۇندوروم. اليم يىتتىشمير. يىرىمدن قالخىب اوتورورام. گىردەك گىجەسىندە يالنىز اويىموش گلىن كىمىي حاليم وار. آغ - آباغ گىجەلىيمىن دويمەلري آچىقدىر. نە زامان آچىلىب، بىلمىرم. كۆكسوم اوشويور. جانىم گىزىلدەيىر. يىنىدن اليمىي اوزالديرام. ساعاتىن زىنگىنى سۇندورورم. گلىن ماشىنىنى سىقنال سىسى كىسلىر. ال - قولوم كىچەلىب. سانكى يوخودا داش داشىمىشام. اون بىش دىقە اچىندە قالخمالىام يوخسا ئودەكىلر ايشە، مدرسەيە چاي - چۆرك يىمەدن گىتمەلى اولاجاقلار. ئودەكىلر بىر يانا، اوزوم دە ايش يىرىمە گىچ قالارام. يىرىمدن قالخانىمىرام. يىنىدن يورغون گۆدەمىي ياتاغىما بىراخىرام. ياشام يولداشىمىن خورولتوسو قولاقلىرىما قووارا چكىر. ياسدىغىم سانكى داشدىر، بوينومو - باشىمى اىنجىدىر. ياسدىغى باشىمىن آلتىندان گۆتوروب اوزومە قويورام. اللرىمى قولاقلىرىما سىخىرام. كىپرىكلىرىمدن داش ساللانىر.

آتامىن ماغازاسىندا، ترەزى دىيىندەكى داشلار سىرايلا بىر - بىر كىپرىكلىرىمدن آسلانىر. آتام ايسە، كىپرىكلىرىمى داشلار دويونلەيىر. دىزىن اچىندە اولسايدىم، آنسيزىن بوغولاردىم. بوراسى دىزى دىيىل. ياتاغىمدىر. آتامىن ماغازاسىنىن داشلارى هاردان گلىب ياتاغىما گىردى، آلامىرام. داشلار سانكى چىشىد - چىشىد بويدا آدمالاردىلار، كىپرىكلىرىمدن دارا چكىلىب. كىپرىكلىرىمىن نىجە كۆكلو - دۆزوملو اولدوغونو ايندى ياخشىجا آلايىرام. بوينومون آرتروزلو مۇهرەلري آغرىير. ايلىيىندە سانكى ايلان كىمىي بىر شىي قىمىلدايىر. بورولا - بورولا بىنىمە سارى سورتلەنىر. باشىمىن كاساسىندان باش قالدىرىر. ساچلارىمىن تىلى هر بىرى سانكى قارا ايلاندىر قىورىلىب، آچىلىر. من، بو قادىنى تانىيرام. آدى «مدوسا» دىر. بىر زامانلار يونان وپنداشى ايمىش. ايلان قىورىلان ساچلارى ايلە، داشا دۇندورن گۆزلى ايلە شىرت قازانىب. آما مدوسا منىم ياتاغىمدا، ياشام يولداشىمىن يانىندا نە ايشىي وار؟!

دىققەت ئىدىرم. ياتاغىمداكى قادىن مدوسا دىيىل. قورخا - قورخا اليمىي ايلان قىورىلان ساچلارىنا چكىرم. منىم ساچلارىمىدىر. گىجە كىمىي قاپ - قارا، پامىق كىمىي يوموشاق ساچلارىم!

كېپرىكلرىمە دويونلەنمىش داشلارنى آچماغا چاللىشىرام. بىر دويونو آچمامىش يىنىدىن كېپرىكلرىم داشلاردا دويونلەنمىش. سانكى خاچ گۈزلى*«اصلى» نىن گىلىنلىيىنىن تىلىسىملى دويىمەلرېدىر، آچىلمايمىش يىنىدىن دويىمەلەنمىش.

كېپرىكلرىمىن ھەر بىرى بىر كىندىر، گۈزومون قاپاغىندىن آسلىنىپ. گۈزلىرىمى آچىپ گۈزۈگۈيە باخا بىلسەيدىم ھەر زامان مارقاندىغىم كېپرىكلرىمىن سايىسىنى ساياردىم.

دويونلارنى آچماغا چاللىشىدىقچا كىندىرلەر گۈز قاپاغىمدىن آشاغى اوزانىر. اللرىمە، آياقلارېما باغلانىر.

تانيمايدىغىم بىر يىردەيم. قول كىمى زىنگى بىر ارىك اللرىمە، آياقلارېما باغلانمىش كىندىرلەرنى دويونونو آچىر. كېپرىكلرىمدىن آسلىنىش داشلار گۈزلىرىمىن اچىندە بوز كىمى ارېر. ياناقلارىما آخىر. ساوالاننىن قاينار سولارېدىر سانكى ياناقلارىمى قىزدىرېر. قوللارېمدا كىندىر ايزلارې قىزارېپ، قاشىنىر. الېمى قاشىنان يىرلەر چكىرم. ھەر يىرە گۈز دولاندىرېرام. بوراسى تاماشا صىنەسىنە اوخشاير. بۈيۈك بىر سىكىنىن اوستونىدە دورموشام. گۈنشىن اىستىسى اووشوموش كۈكسومو قىزدىرېر. چۈرەمدەكىلەرنى ھامىسى زىنگىدىلەر. بوراسى ھارادېر؟! حبش...؟ مېسىر...؟ باغداد شىرى دىر يوخسا آفرىقا، بىلمىرم آتچاق قالابالىقىدىر. دوزدان بوراسى تاماشا صىنەسىدىر؟! اوندانمىم بورادان نە اىشىم اولايلىر؟!

ھەر يىرە گۈز دولاندىرېرام. زىنگى ارىكلەرنى آياقلارېنا زىجىر باغلانىپ. قادىنلارنى سايىسى آزدىر. سىكى اوستونىدە مىندىن باشقا آغ درىلى اىنسان گۈرونمور. سىكىنىن چۈرەسىندەكى ماغازالارنى اۋونىدە، سىدلەرنى اچىندە چىشىد - چىشىد يىمىكلەر وار. آسمانلاردان آسلىمىش خورمالار، تاباقلارداكى يىمىش، آغزىمى سولاندىرېر. يىرە دوزولن ياغ كۈپلەرنە باخىرام. قىرخ حرامىلەرنى قىزىل كۈپلەرنى يادىما دوشور. بوراسى قىرخ حرامىلەرنى شىرىدىر؟!... اولايلىم!... قىرخ حرامىلەرنى ماغازاسى وارايدى، شىرلەرنى يوخ!...

ھاردان گىلىپ دوشدوم بو قالابالىغىن اورتاسىنا، آنلامىرام. قارىم آچىخىپ. سانكى قارىمدا بىر قوشون قورباغا قىمىلداير؛ قورولداير. بىر آن اۋز اىن - باشىما گۈزوم ساتاشىر. گىجەلىك اىنىمە، اۋرىكسىز ساچلارېم چىنلەرمە داغىلىپ. قورخورام. چۈرەمە باخىرام. ساچلارېمى اۋرىتمەك اوچون اۋرىك آختارىرام. ايللەردىر اۋرىكسىز ائودن ائىشىپ چىخمامىشام. ھۈولەسك گىجەلىمىن آچىق دويىمەلەرنى دويىمەلەيمىر. قىسا ائىلىم دىزلىمەدە يىتىشىمىر. ھويوخوب قالمىشام. سىكىدە دوران زىنگى قادىنلار، ارىكلەر باخىرام. چىلپاق ارىكلەر، بىللەرنى دىزلىرنە كىمى فىتەيە، بىزە بورونولەر. قارا، چىلپاق اوموزلارې گۈنشىن اىشىنىدە گۈجلۈ - وسوسەلې گۈرونور. زىنگى

قادىنلارنى قىزىرىم ساچلارنى، نارىنچ يېتىن كۆكسىلىرى، گۈلۈشلىرى، آغ - آباغ دىشلىرىنى
آرخاسىدا بوغۇلان قالىن - شەوتلى دوداقلارنى باخىرام. بويونلارنىدىن دۇشلىرىنى دۇغرو آسىلى،
بويالى داشلاردان دوزلىمىش بويونباغىلارنىدىن خوشوم گىلىر. الىمى بوش بويون - بوغازىما چكىرم.
منىم دە بىر مىروارى بويون باغىم وار. كىشىگە ايندى بويونىدا اولسايدى...

بىر- ايكى آدىم يىرىيمىر. يالىن آياقلارنى داش - تورپاق اوستونىدە اينجىيىر. گۈنشىن آلتىدا يارىم
چىلىپاق درىم، بىش قارىشلىق گۈدە گىجەلىيىمىن ايچىندە گىت - گىدە قىزارىر. بو قدر زىنگى آدامىن
ايچىندە درىم ايشىم - ايشىم ايشىلدايىر.

باخىشىمىن بويوندا بىر كۆشك گۈرۈرم. اوزاقدان گۈركىملى گۈرۈنۈر. كىمىسەلر اوردا ياشاير - دئە،
ماراقلانىرام. يانىمدا كى بوي - بوخونو مىندن اوچ قارىشدىن آرتىق اوجابويىلو، زىنگى قادىن باخىرام.
اويسا گۈزۈ بلىرسىز بىر يىرە زىللەنىپ. قولوندىن توتورام. حياتىم بويوندا ايلك دۇنەدىر زىنگى بىر
اينسانا اليم دىير. قارا درىسى زويوشكىندىر. قادىن سورغولو باخىشىلا مىنە باخىر. «بورا ھارادى؟»
دئىيرم. او ايسە نە دئىيىمى آنىلايمىر. ھوروت - ھوروت مىنە باخىر. قارا گۈزلىر اويولانمىش گۈناھ
سىز ماراللارا اوخشاير. اونونلا لال اويونو اوينايىرام. ال - قولوملا، قاش - گۈزۈملە دانىشىرام. بو
يارىمچىلىپاق، دالغىن ھالىملە لال اويونو چىخاردان قادىن اۈزۈمم - دئە، اينانمىرام. فىكىرىم
اۋدەكىلر يانىدا قالىپ. قورخورام اوشاقلار مىرسەيە گىچ قالسىنلار. قادىن يانىداكى زىنگى
اركك سانكى نە دئىيىمى آنىلاير. الى ايلە گۈزۈمون دوزۈندەكى كۆشكۈ گۈستىر. ايسلاق، پار -
پار پارىلدايان مىمونى اوخشار گۈزلىرە يالىن آياقلارنى، چىلىپاق بويون - بوغازىما باخىر. بىر آن
گۈزلىر داشا دۇنسۈن، ايسىتەيىرم. او ايسە، دىل - دوداغى آراسىدا نىسە سۈزلر سۈيلەيىر.
دىققىتلە قولاق آسىرام. جارىە... جارىە... باغداد... باغداد...

آنسىزىن سانكى بىر قازان قاينار سو، ساچلارىمىدىن آياقلارىمىن اوجونا قدر جالانىر. گۈزلىرىم قارالىر.
منىم بو كۈلەلر يىن ايچىندە، باغداد شەرىندە نە ايشىم وار؟!...

بىر نىچە آدم كۆشكىدىن سىكىيە سارى گىلكىدەدىرلر. آغ پالتارلى بىر قارا قول، اوجا بويىلو،
ياراشىقلى اركىكىن باشىنا چتىر توتوب، اونون آرخاسىغا آدىملايىر. باشقالارى چتىرسىزدىرلر.
اونلار سىكىيە ياخىنلاشدىقچا، سانكى اوريىمدە قوشا ناغارا چالىنىر. ياراشىقلى قارا درىلى دئىيل.
سونوندا مىنە تاي بىرىسى تاپىلدى - دئە، اونو گۈز آلتى سوزورم. او ايسە سىكىنىن پىللەلرىدىن
يوخارى قالخىر. گۈزۈ مىنە ساتاشدىقدا آنسىزىن دايانىر. چتىر توتان قول آرقالىر پىللەدىن آياغى
بودرەسىن. ياراشىقلى، اۈزونو الە آلىپ، پىللەلرى يوخارى قالخىر. مىنى گۈرمەمىش كىمى مىندىن

اۋتوب، كئچىر. ارىكلىرىن بوي - بوخونونا باخىر. قوللارنى، اوموزلارنى اينجەلەيىر. ياننىداكىلار، اونون سىڭدىكىلر زىنگىلر سىكىنىن بىر بوجاغىنا آپارىلار.

ياراشىقلى، منىم يانىمدا دوران اوجابويلو زىنگى قادىنىن اۋنۇندە دايانىر. اونون دۋورەسىنە ھەرلەنەر. قادىنسا، تىرىنمەن ھىكىل كىمى دايانىپ. قادىنىن آغزىنى گۈستەرىر. قادىن آغزىنى آچىر. قاپ- قارا اوزۇندە، آغ - آپاڭ دىشلىر مىروارى دنەلرىنە اوخشاير. ياراشىقلى، زىنگى قادىنى جارىيەلىيە سىڭدىكىن سونرا مەنە ياخىنلاشىر. قادىنى باشقا قوللارنى ياننىدا آپارىلار. قادىن گىئە - گىئە آرخاسىنا دۋنۇب، مەنە باخىر. مەنە، ياراشىقلىدان قورخۇرۇم، آما نەنسىە جانىم تىر - تىر اسىر. ياراشىقلى ارىك مەنە ياخىنلاشىر. آرخاسىندا گىلن قولون اليندەكى چىتيرى بۇكۇلدۇر. ياراشىقلى مەنە باخىپ، ياننىدا دورانلار آنىلامادىغىم بىر دىلدە نەسەر سۈيەلەيىر. ياللىن آياقلارنىما، قىسا اتكلىيىمە باخىر. مەنە اوشاقلار، ياشام يولداشىم گىچ قالماقلار - دىيە فىكىرىم ائۇدە قالىپ. گۈزۈم ساعاىن آخىر. بۇتون گۇجۇملە كۈلەلرىن اچىندىن، تاماشا سەنەسىندىن، اوج - بوجاقسىز سىكىن قۇيۇپ قاچماق ايسىتەيىم. يۇخسا ايشىمە گىچ قالماقام.

ياراشىقلى قارشىمدا دايانىپ الى گىجەلىيىمىن دۇيەلەندەدەر. بىر آن «خاچ گۈزلى» نىن طىلىسىملى گىلىنلىيىنىي آرزيلايىرام. گىئرى چىكىندە، ياخام ياراشىقلىنىن اليندە قالىر. قانىم باشىما قالخىر. باغىرىرام: «مەندىن اوزاق دورا!...». شەرىمىزدەكى گىلىن داشى گۈزلىرىمىن اۋنۇندە تىكىلىر. گىلىن داشىنىن كۈرپەسى قۇجاغىنداير. گىلىن داشىنىن اۋزو يۇخ، كۈرپەسىنىن دىردى مەنى اۋلدۇرۇر.

اوشاقلارنى واخىتىندا مەرسەيە يولا سالىملىام. يۇبەنسام، ياشام يولداشىم ايشىنە چاي - چۇركىسىز گىئەجىك دىيە، دۇشۇنۇرم.

ياراشىقلى، قاهقاه چىكىپ، ماساژت... ماساژت - دىيە گۇلۇر. بارماقلارنىلا چىيىنلەيمە سەپەلەنن ساچلارنىمى داراقلايىر، بۇيۇنۇمۇن آرتۇرۇلو مۇھەرلەرى آغرىير. بۇ آن ساچلارنىمى مەدۇسانىن ايلان قۇيۇرلان ساچلارنى، گۈزلىرىم سە اونون داشا دۇندەرن گۈزلىرى اولسايدى...

ياراشىقلى الينى ساچلارنىمىدان چىكىپ، آغزىمى گۇرسەيدىر. چاراسىز آغزىمى آچىرام. اسكۇرۇتۇلو لىئەلرىمى گۇرچىك، باشىنى تۇولايىر. اونا كىچىن ايل بىر مىليۇندىن آرتىق دىشلىرىم خىرچ آپارىپ دىئىمىم آندا، سۇسۇرام. اورىكك خالدا اونون گۈزلىرىنە باخىرام. او ايسە يىتىدىن چەمەندىن تۇتۇپ آغزىما، دىشلىرىمە باخىدىدا ياننىداكىنا نەسەر سۈيەلەيىر، آنىلامىرام. آنچاق سۇزلىرىنىن اچىندە لا... لا... سۇزۇنو قولماقلارنىم گۇيدە قاپىر.

ياراشىقلى پىللەلەري ائىب، كۆشكە ساري گئدير. آرخاسينداكي زنگي قولون اليندەكي چتير اونو كۆلگەلەيىر. جاريە سئچىلميش زنگي قادىن مىندن اۋتوب كئچير.

سىقنال سىسى گليىر. اۋزودە گلىن ماشينىنىن سىقنالىدىر. دورمادان چالير. ديت... ديت - ديت...، ديت - ديت...، ديت - ديت...

زنگي قادىن، اركك قوللارلا بىرلىكدە، گئت - گئدە باخيشىمىن چئورەسىندىن ايتير.

گۆزلىمىي آچيرام. گلىن ماشينىنىي آختاريرام. تاوانىن دۇرد بوجاغىندا گج-دن يونولموش گول چلنگلرئىنە باخيرام. اوشويورم. گونش تور پردەنىن آرخاسيندان ياتاغيما، آياقلارما اوزانىب.

هۋولەسك يئرىمدن قالخيرام. آشپازخانايي قاچيرام. اوشاقلارنىن اوتاغيندا ساعات هله دە زنگ چالير. اون بئش دقيقه يونانميشام. تلىسمەسم ياشام يولداشىم، اوشاقلار چاي - چۆركسىز گئتمەلىدىرلر. اۋزومدە ايشىمە گئج قالارام.

ال - اوزومو يوناندا گوزگودە زنگي جاريەنىن گۆزلىرى منە باخير. يابانچى بارماقلار ساچىمىي داراقلايىر سانيرام...

قوررا:سوهان

مدوسا: يونان قادىن اسطورهلرىندىن

جاريە: عربجه كۆلە قادىن

خاچ گۆزلى، اصلى: حۇرمىتلى شاعىر كيان خياو لا اسطورهلر اساسىندا اورتاق يازدىغىمىز شعر توپلوسوندا، كيان خياو يازدىغى بۆلومدە اصلىنى خاچ گۆزلى آدلاندىرىپ.

اسكوروبوت: بىر تور لئە ناخوشلوغو. سىبىي ت وىتامىنىن آزلىغىدىر.

مرداد- 1390